

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-622/19-E

Název	Gymnázium Aloise Jiráska, Litomyšl, T. G. Masaryka 590
Sídlo	T. G. Masaryka 590, 570 01 Litomyšl
E-mail	glit@glit.cz
IČ	62032348
Identifikátor	600012701
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivana Hynková
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	T. G. Masaryka 590, 570 01 Litomyšl
Termín inspekční činnosti	11., 15. a 23. až 25. 4. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Škola vykonává činnost střední školy, žáci se vzdělávají v oborech vzdělání s maturitní zkouškou 79-41-K/01 *Gymnázium* (čtyřleté studium) a 79-81-K/01 *Gymnázium* (osmileté

studium). Ke dni inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 335 žáků ve 12 třídách, což je přibližně 88 % z nejvyššího povoleného počtu žáků střední školy uvedeného v rejstříku škol a školských zařízení. Celkem 120 žáků navštěvuje čtyřleté studium a 225 žáků osmileté studium, jejich počty jsou z dlouhodobého hlediska stabilní. Střední škola vykázala ke dni inspekční činnosti celkem osm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro dva žáky byl zpracován individuální vzdělávací plán. Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně místního zařízení školního stravování.

Hodnocení podmínek vzdělávání

S vedením a řízením školy má ředitelka již dlouholetou zkušenost, ve zpracovaném strategickém plánu rozvoje školy vychází z vyhodnocení předcházejícího období. Prioritou je úspěšnost absolventů školy při přijímání k vysokoškolskému vzdělávání, čemuž odpovídají i rozšiřující vzdělávací aktivity pro žáky i učitele. Nejvýraznější je posilování kompetencí ke komunikaci v cizích jazycích (CLIL, jazykové pobyty v zahraničí, rodilí mluvčí apod.), prostřednictvím projektů a soutěží žáci uplatňují své znalosti a dovednosti v oborech přírodovědného zaměření. Pro naplňování vzdělávacích cílů škola často a účelně využívá setkávání žáků i učitelů s odborníky z praxe (besedy, přednášky, exkurze, projekty), pozitivním zjištěním je mezinárodní spolupráce školy včetně zapojení do národních i mezinárodních projektů.

Systém řízení a kontroly pedagogického procesu je funkční, nastavení řídicích vazeb a kompetencí mezi vedením školy a jednotlivými zaměstnanci je účelné a podporuje rozvoj školy. Pedagogická rada řeší záležitosti podstatné pro realizaci vzdělávání, k dílčím úkolům včetně jejich vyhodnocování se vyjadřují rovněž předmětové komise. Podněty ke své činnosti škola přijímá zejména prostřednictvím školské rady, sdružení rodičů nebo studentského parlamentu, příležitostí je pravidelně ověřovat, zda jsou účastníci vzdělávání seznámeni s formami a způsoby, jak se na školu obracet s případnými náměty nebo připomínkami.

Vlastní výuku pedagogů vedení školy monitoruje prostřednictvím pravidelné hospitační činnosti. Kromě vedení školy ji provádí podle potřeby i jednotliví učitelé, hospitace jsou v souladu s vizí školy často zaměřeny např. na výuku cizích jazyků nebo přírodovědných předmětů. Účelně jsou využívány také pro zpětnou vazbu učitelům s menší pedagogickou praxí. Z písemných záznamů hospitací vyplývají často pro učitele také doporučení k jejich dalšímu rozvoji. Příležitostí je výraznější zaměření hospitační činnosti na metody a formy práce ve výuce s vyhodnocováním účelnosti dílčích učebních strategií.

Škola se zabývá problematikou zajištění bezpečného prostředí pro vzdělávání. Se školním řádem i řády odborných učeben, včetně pravidel bezpečnosti, jsou žáci i zaměstnanci seznamováni na začátku školního roku. Poučování o bezpečnosti jsou i před akcemi pořádanými školou.

Disponibilní časové dotace jsou v učebním plánu využity zejména pro posílení výuky jazyků a přírodovědných předmětů. Přínosem k praktickému využití získaných znalostí je např. v sekundě zařazený volitelný předmět zaměřený na realizaci přírodovědných projektů. Na vyšším stupni osmiletého gymnázia a čtyřletém gymnáziu škola využívá disponibilní časovou dotaci mimo jiné pro výuku volitelných vzdělávacích aktivit (semináře) v posledních dvou letech studia. Dobrou přípravou na studium vysokých škol je pro žáky také výuka latiny nebo deskriptivní geometrie.

Vedení školy dbá na zajištění optimálních personálních podmínek pro vzdělávání, další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánované a vychází z potřeb školy, zájmu pedagogů a finančních možností školy. Jeho realizace podporuje učitele v jejich pedagogickém rozvoji.

Škola zajišťuje výchovné poradenství, kompetence jsou rozděleny mezi dvěma pedagogickými pracovníky, z nichž se jeden věnuje i metodice prevence a kariérenímu poradenství. *Minimální preventivní program*, který je aktualizován pro příslušný školní rok, je spíše obecným popisem cílů a principů, strategií a metod o rámcovém nastínění organizace a struktury prevence a nevěnuje se konkrétnímu vymezení dlouhodobých a krátkodobých cílů a způsobu jejich vyhodnocování. Materiál je vhodné opřít o zdroje uvedené v metodickém doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (*Dokument MŠMT č. j. 21291/2010-28*), jejich zařazení by mohlo sloužit jako praktické vodítko pedagogům v jednotlivých rizikových situacích. Další možností pro doplnění dokumentu je konkretizace rizikových forem chování, kterým škola věnuje pozornost. Rizikové jevy se objevují pouze ojediněle, a to zejména v oblasti neomluvené nepřítomnosti nebo vztahových problémů mezi žáky.

Materiálně technické podmínky pro výuku jsou zajištěny a umožňují vzdělávání. Postupně dochází k vylepšování zázemí pro žáky i zaměstnance (učebny, kabinety) včetně např. modernizace infrastruktury ICT. Proběhla rekonstrukce sociálních zařízení. Podle potřeb a finančních možností školy jsou dokupovány učební pomůcky.

Škola získává finanční prostředky nejen ze státního rozpočtu, od zřizovatele a z rozvojových programů MŠMT, ale také z projektů *Šablony pro SŠ a VOŠ I* (zapojení ICT do výuky, doučování žáků SŠ ohrožených školním neúspěchem a stáží pedagogů u zaměstnavatelů) nebo z programu *Erasmus+*. Škola si vylepšuje finanční situaci provozováním doplňkové činnosti (pořádání kurzů) a získáváním sponzorských příspěvků od fyzických i právnických osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh výuky v osmiletém i čtyřletém gymnáziu se často vyznačoval pozitivně nastavenou vzájemnou komunikací mezi učiteli a žáky. Učitelé byli i díky svým velmi dobrým odborným znalostem dobře připraveni na výuku. Kromě učebnic využívali učitelé vlastní výukové materiály, pracovali s vhodně vybranými texty. Struktura hodin byla vyučujícími zpravidla promyšlená, v několika případech se při výuce spíše více orientovali na obsah učiva, méně na strategii volby metod a forem práce při vedení vyučovacích hodin. Pokud se učitelům dařilo cíl výuky orientovat na žáka, byly jejich zvolené metody a formy práce účelnější a také zpětná vazba od žáků byla výraznější. Zařazování skupinové práce nebo řízeného rozhovoru se žáky umožňovalo učitelům využití názoru žáků jako dalšího zdroje informací, někteří učitelé při dialogu s žáky účelně rozvíjeli i postoje žáků k řešeným tématům. Ve většině hodin učitelé dbali na rozvoj komunikačních dovedností žáků a na jejich samostatné vyjadřování s využíváním odborné terminologie. Ve vyučovacích hodinách např. fyziky, biologie nebo geologie převažovala někdy frontální forma výuky, což spolu s občasným výkladem rozsáhlejšího množství učiva vedlo některé žáky spíše k pasivnímu přijímání informací. Příležitostí je např. více strukturovat výklad obsahově náročnějšího učiva, což zejména žákům nižších ročníků umožní lépe se zorientovat v tom, která část učiva je základem a která část tyto základy rozšiřuje. Vyučující zpravidla účelně využívali didaktickou techniku a další učební pomůcky (např. i mobilní telefony).

Vyučující často ve výuce zařazovali práci s chybou, která žáky podporovala v získávání schopností vlastního ověřování získaných dovedností. Kooperativní aktivity mezi žáky probíhaly ve vyučovacích hodinách více v předmětech jazykového zaměření. V menší míře vyučující zařazovali do svých hodin prvky sebehodnocení žáků, závěrečné shrnutí učiva nebo cílené ověřování účelnosti zvolených metod výuky, což jim neumožňovalo přímo v hodinách získat zpětnou vazbu od žáků využitelnou pro práci v následujících hodinách. V některých hodinách nebyla také účelně diferencována výuka (i směrem k žákům nadanějším), tempo i náročnost byly zpravidla jednotné pro všechny žáky. Individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byl v některých hodinách zaznamenán (např. zeměpis), vhodně podporoval jejich vzdělávací potřeby. Aktivizace nadanějších žáků probíhá zejména prostřednictvím jejich zapojení do projektů a soutěží, v nichž jsou často velmi úspěšní.

Předností výuky cizích jazyků je vedení hodin ve vyučovaném jazyce, což výrazně podporuje komunikační dovednosti žáků, v mnohých hodinách se dařilo účelně rozvíjet všechny jazykové kompetence. V rámci přírodovědného vzdělávání byla nejvíce podporována vzájemná spolupráce žáků jako forma výuky v prakticky zaměřených hodinách (např. Přírodovědné projekty) nebo volitelných seminářích. Většina žáků prokazovala zpravidla velmi dobré znalosti v přírodovědných předmětech. Škola věnuje pozornost dopravní výchově v prvním až čtvrtém ročníku osmiletého gymnázia, v rámci předmětu občanská výchova, v němž jsou žáci seznamováni s dopravně-bezpečnostní tematikou.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání žáků. Celkové hodnocení na konci druhého pololetí školního roku 2017/2018 a v prvním pololetí školního roku 2018/2019 ukazuje na velmi dobrou úroveň žákovských vědomostí a dovedností. Jako významný motivační nástroj jsou běžně využívány pochvaly a žáci tak jsou oceňováni za mimořádně kvalitní výsledky v oblasti vzdělávání. Počet pochval ředitelky školy výrazně převyšuje kázeňská opatření. Škola pečlivě sleduje absenci žáků, v případě neomluvené absence je spolu s dalšími přestupky vůči školnímu řádu důsledně řešena v rámci nastaveného systému opatření.

Důležitým ukazatelem kvality poskytovaného vzdělávání je úspěšnost žáků u maturitních zkoušek. Škola se ve výsledcích maturitních zkoušek pohybuje ve všech částech nad národním standardem. Tzv. hrubá neúspěšnost (poměr žáků neúspěšných či zkoušku nekonajících k celkovému počtu přihlášených žáků) byla ve školní roce 2017/2018 nulová. Podíl žáků prospívajících s vyznamenáním u maturitní zkoušky byl ve školním roce 2017/2018 45 %. V období zahrnujícím předchozí tři roky je úspěšnost žáků u maturitních zkoušek stabilní.

Žáci jsou motivováni k účasti na předmětových soutěžích a olympiádách, kterých se hojně účastní. Velmi dobrých výsledků dosahují napříč obory na celorepublikové úrovni i v zahraničí. Jeden žák byl oceněn jako talent Pardubického kraje (předtím získal 2. místo na mezinárodní vědeckotechnické soutěži v Číně). Škola své úspěchy prezentuje v regionálním i celostátním tisku, pořádáním výstav studentské tvorby, divadelními představeními a koncerty studentů, zapojením do Dne kulturních památek a samozřejmě při dnech otevřených dveří. Přínosem pro školu je využívání vzájemných partnerství s vysokými školami. K rozvoji jazykových dovedností žáků přispívají výměnné pobyty v zahraničí, které slouží také k poznávání jiných kultur a porozumění jejich odlišnostem.

Závěry

Vývoj školy

- Přetrvává vysoká úspěšnost žáků školy u maturitní zkoušky a soutěžích na celostátní i mezinárodní úrovni.

Silné stránky

- Pozitivní pracovní atmosféra většiny vyučovacích hodin podpořená účelnou komunikací učitelů a žáků,
- výsledky vzdělávání žáků u maturitní zkoušky a úspěšná účast žáků v národních i mezinárodních projektech a soutěžích,
- rozsáhlá a efektivní spolupráce se sociálními partnery školy,
- účelná podpora jazykového vzdělávání mezinárodními výměnnými pobyty žáků i učitelů,
- účelná podpora praktických znalostí a dovedností žáků v přírodovědném vzdělávání účastí v tematicky zaměřených projektech.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Méně konkretizované zaměření Minimálního preventivního programu vzhledem k cílům primární prevence,
- méně zařazovaná práce se závěry vyučovacích hodin včetně zhodnocení dosažení stanoveného vzdělávacího cíle.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit pozornost na revizi dokumentace prevence sociálně patologických jevů z hlediska výraznější konkretizace vzhledem ke krátkodobým i dlouhodobým cílům,
- ověřovat v případě žáků a zákonných zástupců jejich informovanost o možnostech a způsobem podávání podnětů k činnosti školy,
- strukturovat více učivo zejména ve vyučovacích hodinách zaměřených na výklad obsahově rozsáhlejších celků,
- zařazovat častěji sebehodnocení žáků a v závěrech hodin častější ověřování účelnosti volených metod a forem výuky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k odstranění a prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 11. 4. 2019
2. *Strategický plán rozvoje školy* pro období 2019 - 2023
3. Školní řád platný od 1. 9. 2018
4. Školní vzdělávací programy včetně příloh a dodatků platné ve školním roce 2018/2019
5. Plán DVPP pro školní rok 2018/2019
6. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní roky 2017/2018 a 2018/2019
7. Zápisy z jednání studentského parlamentu ve školním roce 2018/2019 (výběr)
8. Dokumentace k plánům a realizaci hospitační činnosti ve školním roce 2018/2019
9. Rozvrh hodin tříd a učitelů pro školní rok 2018/2019
10. Třídní výkazy a katalogové listy žáků pro školní roky 2017/2018 a 2018/2019 (výběr)
11. Třídní knihy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019 (výběr)
12. Personální dokumentace s doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků
13. Doklady z oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví (výběr)
14. Minimální preventivní program pro školní rok 2018/2019
15. Dokumentace výchovného poradenství ve školním roce 2018/2019
16. Směrnice k vyřizování stížností účinná dnem 1. 9. 2017
17. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Martin Valášek v. r.

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka

Mgr. Petra Holánková v. r.

Mgr. Markéta Moore, školní inspektorka

Mgr. Markéta Moore v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích dne 23. 5. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ivana Hynková, ředitelka školy

Mgr. Ivana Hynková v. r.

V Litomyšli dne 28. 5. 2019